

2019

TØNDER
KOMMUNE

**§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Abterp 40, 6261 Bredebro**

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	3
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE.....	4
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
Stald og anlæg	6
Gødningsoptagelse og -håndtering	8
Kapacitetsopgørelse	8
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer	8
3) Forbindelse til andre husdyrbrug.....	9
4) Lokalisering og landskab	9
Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven.....	9
Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven	9
Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven	10
Landskabelige hensyn	10
5) Ammoniak	11
Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).	11
Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder	11
Naturbeskyttelseslovens § 3.....	12
6) Lugt.....	12
7) Øvrige emissioner og gener.....	12
Støj og vibrationer	12
Støv	13
Fluer og skadedyr	13
Til og frakørsel (Transport)	13
Lys.....	14
Driftsforstyrrelser og uheld	14
Kemikalier og pesticider.....	15
Olie og brændstof	15
Egenkontrol	15
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	15
Spildevand.....	15
Affald	16
Energiforbrug	17
Vandforbrug.....	18
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak	18
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:	18
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	19
D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	19
Ikke teknisk resume	19
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	21
Bilag I arter	21
Bilag IV arter.....	21
VILKÅR	22

HUSDYRBRUGETS ANLÆG	23
Stalde og anlæg	23
Gødningsopbevaring og -håndtering	24
Landskabelige hensyn	24
Ammoniak	24
Lugt	24
Støj.....	24
Fluer og skadedyr	25
Driftsforstyrrelser og uheld	25
Olie og brændstof	25
Egenkontrol og management.....	26
Affald	26
Energiforbrug	26
Vandforbrug.....	26
HØRINGER.....	27
KLAGEVEJLEDNING.....	28
BILAG	29

INDLEDNING

Jens Ingvar Winther har den 2. november 2018 søgt om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Abterp 40, 6261 Bredebro.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgning skema nr. 202464 version 1 med tilhørende bilag samt oplysninger modtaget i forbindelse med behandling af sagen.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Derefter er der et afsnit der indeholder et ikke-teknisk resume der beskriver konsekvenserne for mennesker og miljø. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

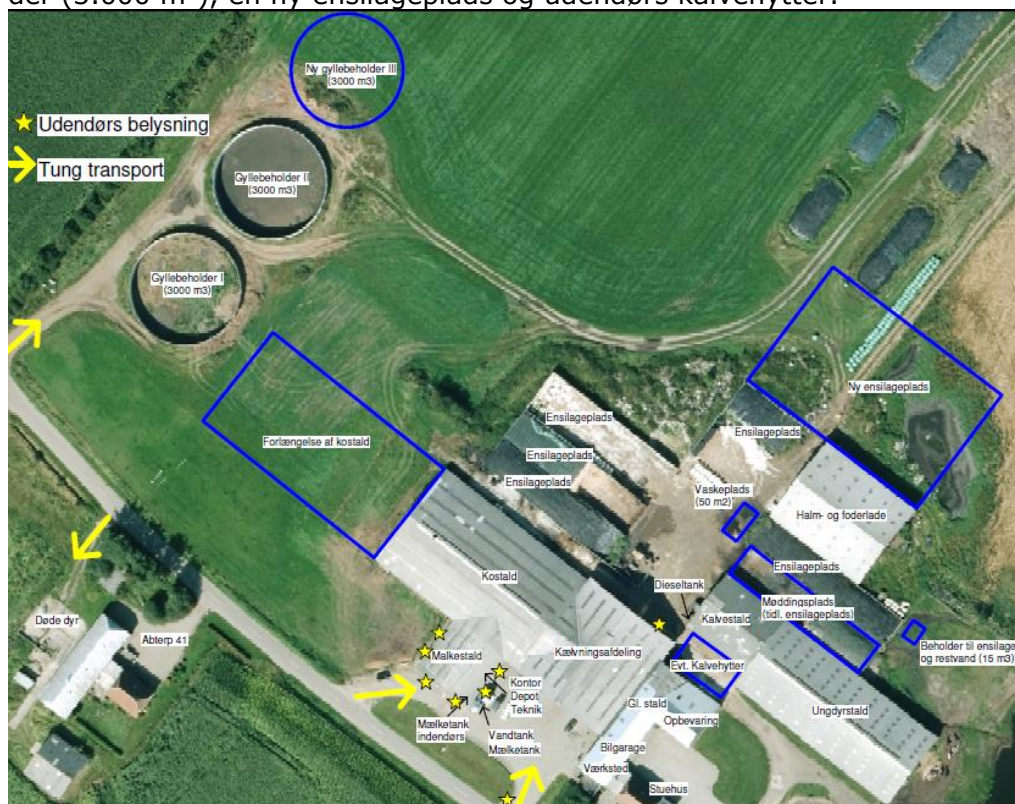
Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en § 12 miljøgodkendelse fra 2012 og en accept til et skift i dyretype fra 2016. Denne godkendelse og accepten bortfalder når der meddeles miljøgodkendelse efter § 16a.

Miljøgodkendelse § 16a – 2019

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at kunne producere ud fra de nye regler om produktionsarealer, etablering af anden staldtype i den ene side af forlængelsen af kostalden, etablering af en ny gyllebeholder (3.000 m³), en ny ensilageplads og udendørs kalvehytter.

Figur: Situationsplan over ejendommen.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler miljøgodkendelse til ejendommen Abterp 40, 6261 Bredebro med de stillede vilkår. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

1955 m² produktionsareal spaltegulv med kanal, bagskyl eller ringkanal til malkekøer, kvier og stude.

991 m² produktionsareal sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude.

1168 m² produktionsareal dybstrøelse til alle typer kvæg.

40 m² produktionsareal dybstrøelse til kalve (0-6 mdr.).

82 m² produktionsareal dybstrøelse til alle kvæg, heste, får og geder.

Gødningsareal

2358 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

470 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

En ny plads til kalvehytter på ca. 40 m².

En ny gyllebeholder på ca. 3000 m³.

En udvidelse af eksisterende plansiloanlæg på i alt ca. 2400 m².

Ændring af staldgulv i en del af kostalden.

Godkendelsen meddeles i henhold til § 16a i husdyrloven. Godkendelsen vedrører etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 3.500kg NH₃-N, og er ligeledes meddelt i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne.

Vi har vurderet, at projektet ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag IV arter.

Husdyrbruget skal leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser uanset indholdet i denne godkendelse.

Udkast til miljøgodkendelsen er udarbejdet af miljømedarbejder Flemming Refsgaard, Tønder Kommune og kvalitetssikret af Per Hendriksen, Tønder Kommune.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Godkendelsen er gældende pr. 13.03.2019.

Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

¹ Bekendtgørelse nr. 1467 af 06-12-2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger:

Abterp 40, 6261 Bredebro
Ejendomsnr. : 5500000049
CVR: 17914774
CHR: 49497

2) Kontaktoplysninger:

Jens Ingvart Winther
Abterp 40, 6261 Bredebro
Mobil: 22140999
E-mail: jenswinther@bbsyd.dk

3) Ejer af ejendom:

Jens Ingvart Winther

4) Rådgiver:

Anne Lausten Hansen - LandboSyd
Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa
Mobil: 20213138
E-mail: alh@landbosyd.dk

B. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE

Den miljøtekniske beskrivelse herunder er i henhold til de oplysninger ansøger har indsendt jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 1¹ og tilhørende bilag 1B.

1) Indretning og drift af anlæg**Stald og anlæg**

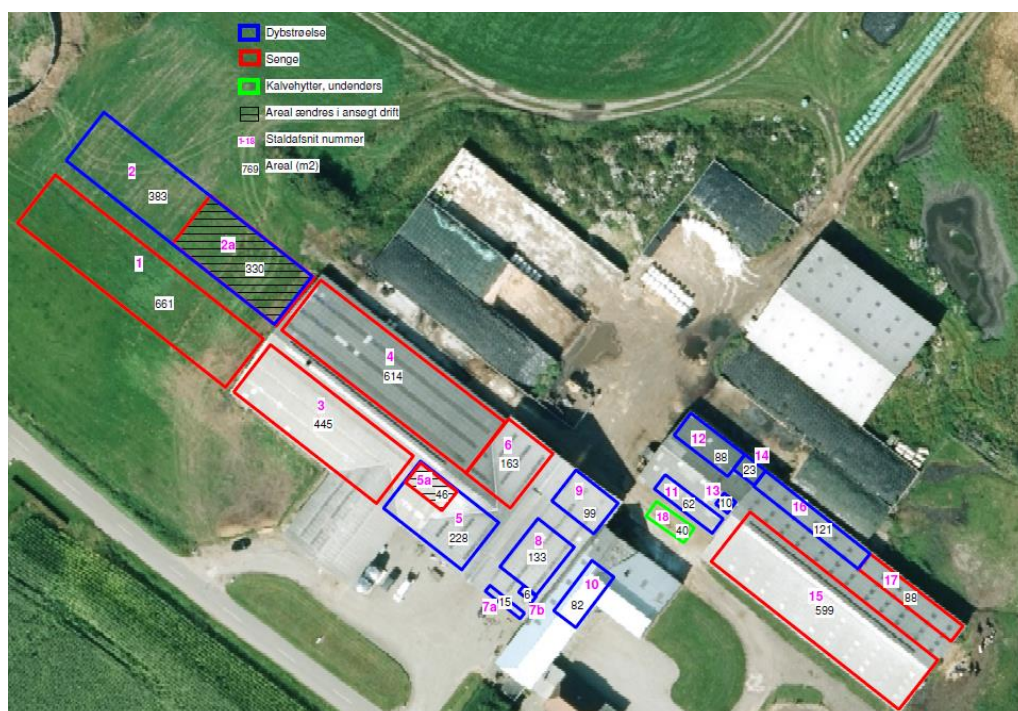
Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående tabeller samt af situationsplanen – se bilag 1.

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype	
1 - 10	Kostald efter udvidelse	4712	1268 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude (nr. 3, 4, 5a og 6)	
			991 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude (nr. 1 og 2a)	
			864 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg (nr. 2, 5, 7 a+b, 8 og 9)	
			82 m ² dybstrøelse til alle kvæg, heste, får og geder (nr. 10)	
11 - 17	Ungdyrs- og kalvestald	1662	304 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg (nr. 11 - 14 og 16)	
			687 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude (nr. 15 og 17)	
18	Kalvehytter	153	40 m ² dybstrøelse til kalve (< 6 mdr.) (nr. 18)	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype		Areal m ²
Gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		766
Gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		796
Ny gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		796
Møddingsplads 470 m ²		Til fast gødning fra kvæg, heste, får og geder		470

Tabel – ansøgt drift (miljøgodkendelse 2019)

Nr	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype	
1 - 10	Kostald efter udvidelse	4712	1222 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude (nr. 3, 4 og 6)	
			21 m ² dybstrøelse til kalve (< 6 mdr.) (nr. 7 a+b)	
			661 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude (nr. 1)	
			1278 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude (nr. 2, 5, 8 og 9)	
11 - 17	Ungdyrs- og kalvestald	1662	82 m ² dybstrøelse til alle kvæg, heste, får og geder (nr. 10)	
			121 m ² dybstrøelse til malkekøer, kvier og stude (nr. 16)	
			183 m ² dybstrøelse til kalve (< 6 mdr.) (nr. 11-14)	
			687 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude (nr. 15 og 17)	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype		Areal m ²
Gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		766
Gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		796
Møddingsplads 470 m ²		Til fast gødning fra kvæg, heste, får og geder		470

Tabel – nudrift

Figur: Oversigt over produktionsarealer i ansøgt drift

Produktionsarealer

Ansøger har oplyst følgende:

Produktionsarealerne er primært beregnet ud fra opmålinger foretaget af ansøger og rådgiver, idet ansøger ikke er i besiddelse af staldtegninger. Der findes kun staldtegnning for forlængelse af kostalden. Se det vedhæftede bilag med de opmålte staldafsnit. Produktionsarealerne er udregnet som arealet af de indtegnede staldafsnit, og for afsnit med senge er fratrukket nakkebomsarealer. Se det vedhæftede excel-ark for beregning af produktionsarealer.

Produktionsarealerne i nudrift består af dybstrøelsesboks til køer og kvier (staldafsnit 2, 5, 8, 9, 10 og 16), dybstrøelsesboks til kalve under 6 mdr. (staldafsnit 7a, 7b, 11, 12, 13 og 14), sengestald med spalter (staldafsnit 3, 4, 6, 15 og 17) og sengestald med fast drænet gulv (staldafsnit 1). 8-års driften er lig nudrift, på nær at forlængelsen af kostalden ikke eksisterede (staldafsnit 1 og 2). Den gamle stald (staldafsnit 10) benyttes til heste om vinteren og køer med kalve om sommeren, og er indtastet i husdyrgodkendelse.dk som flex-typen: Alle kvæg, heste, får og geder, dybstrøelse.

I ansøgt drift ændres halvdelen af dybstrøelsesarealet i forlængelsen (staldafsnit 2a) til sengestald med fast drænet gulv, og der etableres 8 senge (staldafsnit 5a) i en del af dybstrøelsesboksen nærmest malkestalden (staldafsnit 5). Der er allerede spalter i afsnit 5a, hvorfor afsnittet ikke vurderes at være et nyt staldafsnit og derfor er indtegnet som eksisterende i husdyrgodkendelse.dk. Der er desuden tilføjet kalvehytter (dybstrøelse) på pladsen mellem kalvestalden og den gamle stald. For at give ansøger mest mulig fleksibilitet er alle dybstrøelsesboks til køer, kvier og kalve (staldafsnit 5, 7a, 7b, 8, 9, 11, 12, 13, 14 og 16) indtastet i ansøgt drift som flex-typen: Alle kvæg dybstrøelse.

Tønder Kommunes vurdering

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning og maximale størrelse. Det vurderes at ansøgers opmåling/beregning af produktionsarealet er tilstrækkelig. Størrelse og placering af produktionsarealer fremgår af bilag 2.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøger har oplyst følgende:

Gyllen i gyllebeholderne omrøres udelukkende forud for gylleudbringning og når der skal flyttes gylle fra beholderne. Overpumpning af gylle fra fortanke/pumpebrønde i forbindelse med staldene sker typisk hver 3. uge. Kalvebokse udmuges hver 14. dag og dybstrøelsen lægges på møddingspladsen, hvorfra det enten køres direkte ud eller lægges i markstak. Dybstrøelse fra kostalden og ungdyrstalden bliver udmuget ca. hver 4. måned og køres enten direkte ud eller lægges i markstak. I 8-års drift anvendtes der kun markstak og der var derfor ikke nogen møddingsplads.

Maskinstation står for udbringning af gylle og mødding. Udbringning af gylle sker primært med nedfælder og dybstrøelse udbringes med møgspredere. Gyllevognen har kapacitet på 35 m³ og møgsprederen på ca. 22 tons.

- *Gyllepumpning overvåges.*
- *Der føres logbog over flydelag på gyllebeholderne*
- *Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne.*

Tønder Kommunes vurdering

Tønder Kommune vurderer, at de anvendte udbringningsteknikker og opbevaring af husdyrgødningen lever op til gældende regler på området. Der stilles vilkår til gødningsopbevaring og håndtering.

Vi vurderer, at der med ansøgers redegørelse og de stillede vilkår er taget tilstrækkelig hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

Kapacitetsopgørelse

Det fremgår af kapacitetsberegningen i ansøgningen at den samlede opbevaringskapacitet i ansøgt drift er 12.300 m³. Ved et forventet dyrehold på 380 køer med opdræt (127 opdræt flyttet til Abterp 35) svarer kapaciteten til 11,9 mdr. for den flydende del.

Med en møddingsplads på 470 m² er der rigelig med plads til at håndtere den faste del.

Tønder Kommunes vurdering

På baggrund af ansøgers kapacitetsberegning vurderer Tønder Kommune at opbevaringskapaciteten på husdyrbruget er tilstrækkelig.

2)Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøger har oplyst følgende:

Der søges om godkendelse af kalvehytter på pladsen mellem kalvestalden og den gamle stald. Pladsen er belagt med beton og der er afløb fra pladsen der føres ind i kalvestalden (se bilag med afløbsplan). Der ansøges også om godkendelse af en ny gyllebeholder III på 3.000 m³, som skal ligge ved siden af de to eksisterende gyllebeholdere. Derudover ønskes der

opført en ny ensilageplads på ca. 40 m gange 60 m nord for halm- og foderladen. Ensilagepladsen opføres med 2 m høje vægge og hvor den er åben med en 2 meter randzone med 3 % hældning ind mod afløb.

Tønder Kommunes vurdering

Der stilles vilkår til bygningernes udformning, placering og indretning. På baggrund af ovenstående oplysninger vurderes det, at ansøger har redegjort tilstrækkeligt for de nye bygningers udformning, placering og indretning.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Ejendommen vurderes ikke at være teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med ansøgers anden ejendom (Abterp 35), idet praksis er, at ejendomme, der kan drives hver for sig, skal betragtes som selvstændige anlæg. Ejendommene vil kunne drives fuldstændig adskilt. Der flyttes dyr mellem ejendommene med traktor og vogn. Kapacitet til flytning af dyr er ca. 10 dyr ad gangen afhængigt af størrelsen og der flyttes dyr ca. 1 gang om måneden.

Tønder Kommunes vurdering

Husdyrbrugene er ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt direkte forbundet idet hvert husdyrbrug kan drives selvstændigt.

4) Lokalisering og landskab

Lokaliseringskrav jf. § 6 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstandskrav	Afstand / retning
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	50 m	>1000 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	> 1000 m
Nærmeste nabobeboelse er Abterp 41 der ejes af ansøger	50 m	ca. 70 m (SV)

Tabel: Afstand fra staldanlæg til nærmeste naboer og byzone mv.

Afstandskravene i husdyrlovens § 6 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 7 i husdyrloven

Etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug er ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end 10 m til eller helt eller delvis inden for kategori 1 og 2 natur:

Afstand til nærmeste ammoniakfølsomme natur	Afstandskrav	Afstand / retning
Kategori 1 (ammoniakfølsomme naturtyper inden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 7,5 km (SØ) Sølsted Mose
Kategori 2 (ammoniakfølsomme naturtyper uden for internationale naturbeskyttelsesområder)	10 m	ca. 4 km (S) Mose syd for Harres

Tabel: Afstand fra staldanlæg til nærmeste kategori 1 og 2 natur

Afstandskravene i husdyrlovens § 7 er overholdt.

Afstandskrav jf. § 8 i husdyrloven

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse eller ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt inden for følgende afstande:

Afstand fra anlæg	Afstandskrav	Afstand / retning
Vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.	25 m	ca. 400 m (S)
Vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning	50 m	Ingen indenfor 1 km
Vandløb (herunder dræn) og søer, jf. dog stk. 2. Beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning må endvidere ikke etableres inden for en afstand af 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m ²	15 m (dog 100 m ved gyllebeholder)	ca. 200 m (N) fra ny gyllebeholder til vandløb
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 30 m (S)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Ingen indenfor 25 m
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 40 m til nye kalvehytter
Naboskel	30 m	ca. 100 m (Ø) for ny ensilagesilo

Tabel 7: Afstande jf. §8.

Afstandskravene i husdyrlovens § 8 er overholdt.

Landskabelige hensyn

Ansøger har oplyst følgende:

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne og disses miljømæssige sårbarhed fremgår af skema 202464.

Ejendommen ligger i landzone udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ejendommen ligger i "Uforstyrrede landskaber" indenfor udpegningen "Bevaringsværdige landskaber" (<https://kort.toender.dk/spatialmap/4/9/2018>).

Der ansøges om godkendelse af en ny gyllebeholder på 3.000 m³, som skal ligge ved siden af de to eksisterende gyllebeholdere. Derudover ønskes der opført en ny ensilageplads på ca. 40 m gange 60 m nord for halm- og foderladen.

Husdyrbruglovens afstande jf. § 8 overholdes, bortset fra afstand til beboelse på samme på ejendom. Det er den gamle stald der ligger tættest på stuehuset. Da der er tale om en eksisterende stald, skal der ikke meddeles dispensation i forhold til afstandskravene.

Tønder Kommunes vurdering

Ejendommen ligger i et område udpeget som "uforstyrrede landskaber". Af kommuneplanens retningslinjer for uforstyrrede landskaber fremgår, at erhvervsmæssigt nødvendigt landbrugsbyggeri som udgangspunkt skal placeres i tilknytning til eksisterende byggeri og skal placeres og udformes, så der tages hensyn til både landskab og naboer.

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det at de nye bygninger er erhvervsmæssigt nødvendige for landbrugsdriften på ejendommen. Det vurderes at alle nye bygninger etableres i tilknytning til eksisterende

bygninger og det vurderes at det synsmæssige indtryk ikke vil ændre sig væsentligt efter bygningerne er opført.

Der stilles vilkår om de nye bygningers udformning og placering og om vedligeholdelse af læhegn i markskel vest for gyllebeholderne

Med de stillede vilkår om placering og beplantning vurderer vi sammenfattende, at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes og at det ny byggeri ikke vil virke forstyrrende i landskabet.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur² (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper inden for habitatområder, ligger ca. 7,5 km sydøst for Abterp 40. Det drejer sig om Sølsted Mose. Der er foretaget en beregning af ammoniaknedfaldet (depositionen) på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget udgør 0,0 kg N ha/år.

Nærmeste kategori 2 natur, som omfatter ammoniakfølsomme naturtyper uden for habitatområder, ligger ca. 4 km syd for anlægget. Det er en mose lidt syd for Harres. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget udgør 0,0 kg N/ha/år.

Nærmeste kategori 3 natur, der er en mose, ligger ca. 1,0 km sydvest for anlægget. Kategori 3 natur omfatter øvrige ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1 eller 2. Det er bl.a. heder, moser og overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen på dette område, som viser at merdepositionen fra husdyrbruget ikke overstiger de lovmæssige 1,0 kg N ha/år.

Beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for ammoniakfølsom natur er derfor overholdt.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder

Brede Å der ligger ca. 1 km nordøst for ejendommen er udpeget som EF-habitatområde og er dermed Natura2000-område.

Beregninger viser, at ammoniakdepositionen vil stige med ca. 0,0 kg N/ha/år, så den samlede ammoniak deposition vil udgøre ca. 0,4 kg N/ha/år som følge af udvidelsen. Vandløbet vurderes ikke at være følsom overfor ammoniakdeposition.

Vi vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte.

Tønder Kommune konkluderer, at det efter habitatbekendtgørelsen ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

² Bekendtgørelse nr. 1467 af 06-12-2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, bilag 3

Naturbeskyttelseslovens § 3

Indenfor en afstand af 500 m ligger en enkelt sø der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Søen ligger umiddelbart øst for husdyrbrugets anlæg og er dannet i en lavning i terrænet. Ifølge luftfoto har søen antaget sin nuværende form i 2013 - 2014. Indtil ca. 2012 - 2013 var søen udfra luftfoto mere at betragte som en grøft.

Merdeposition i forhold til nudriften er beregnet til under 1 kg N/ha/år så det ansøgte projekt vurderes ikke at give anledning til en tilstandsændring af søen.

6) Lugt

Der er foretaget en beregning af lugtgenæafstanden.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Abterp 32	1	FMK	114,6	114,6	1182,7	Ja
Spindborg 5	0	FMK	114,6	114,6	900,7	Ja
Randerup 31	0	NY	325,5	325,5	2031,3	Ja
Randerup 39	0	NY	325,5	325,5	2106,2	Ja
Bredebro, Brede	0	NY	485,4	461,1	4127,5	Ja
Døstrup Ejerlav, Døstrup	0	NY	485,4	485,4	4341,1	Ja

Tabel. Lugtberegning ansøgning nr. 202464

Beregningen viser, at lugtgenekriteriet er overholdt.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen.

Tønder Kommunes vurdering

For at begrænse lugtgenerne stilles der vilkår om, at der ikke må opbevares dybstrøelse i markstak inden for 100 m fra nabobeboelser.

Under forudsætning af, at vilkåret overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj og vibrationer

Ansøger har oplyst følgende:

Det vurderes, at der ikke er behov for at foretage støj- eller vibrationsreducerende tiltag. De største støjgener vil forekomme i forbindelse med aflæsning af foder på ensilagepladser, i foderladen og ved fodersiloen (ved kalvestalden), støj fra dyrene, transport af dyr, foder, mælk, gylle og dybstrøelse. Det vurderes, at ingen naboejendomme vil kunne høre støj fra

bygninger mv., og at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Eventuelle vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer pga. af den store afstand.

Tønder Kommunes vurdering

Da husdyrbruget ligger i landzone uden lokalplaner og uden for samlet bebyggelse, er der ikke projekteret særlige tiltag for at dæmpe støjklenderne, hvilket heller ikke skønnes nødvendigt.

For at sikre de nærmeste naboer mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning.

Under forudsætning af, at vilkårene overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige støjmæssige hensyn til omgivelserne.

Støv

Ansøger har oplyst følgende:

Støv vurderes ikke at være et problem for naboer. Støv vil primært forekomme fra transport i forbindelse med indkørsel af foder og strøelse, udbringning af gylle og dybstrøelse og markarbejde i tørre perioder, hvor evt. jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejtet efter kørsel, når der er behov for det. Det vurderes, at der ingen støvgener er for naboer i forbindelse med håndteringen af foder. Ensilage overdækkes med plast og foder tippes i foderlade. Der er en silo ved kalvestalden hvor foder blæses ind.

Tønder Kommunes vurdering

Den største kilde til støvgenerne skønnes at være interne transporter, håndtering af foder og halm.

På baggrund af afstanden til nærmeste naboer vurderes den interne drift ikke at medføre væsentlige støvgener.

Fluer og skadedyr

Ansøger har oplyst følgende:

Ansøger vurderer at der ikke er store problemer med fluer eller rotter. Fluebekæmpelse sker vha. Neporex (strøs ud i dybstrøelsen i foråret) og rottebekæmpelse sker vha. den kommunale ordning.

Tønder Kommunes vurdering

Der er stillet vilkår om hygiejneniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til og frakørsel (Transport)

Ansøger har oplyst følgende:

Transport til og fra ejendommen sker ad indkørslerne fra Abterp. Se bilag med oversigt over interne transporter. Transporter forbi naboer vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra anden vejtransport.

Der transporteres mælk, indkøbt foder og mineraler, sækkevarer, dyr til slagteri, døde dyr, dagrenovation, dieselolie og fyringsolie med lastbiler. Øvrige levende dyr, halm, ensilage og dybstrøelse transporteres med traktor og vogn. Herudover er der kørsel med personbiler.

Transporterne sker hen over hele døgnet. Tidspunktet for afhentning af mælk bestemmes af mejeriet, men sker på nuværende tidspunkt i løbet af dagen. I høst køres døgnet rundt for at få høsten i hus over en så kort periode som muligt. Transport mellem ejendommene i bedriften sker normalt i dagtimerne.

Tønder Kommunes vurdering

Det fremgår af ansøgningen at antallet af transportere forventes at stige fra ca. 1225 til ca. 1279 transportere når den ansøgte drift er opnået.

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget i forbindelse med udvidelsen har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet.

Lys

Ansøger har oplyst følgende:

Der er udendørsbelysning rundt om malkestalden, ved kælvningsafdelingen og ved den ene indkørsel (se placering på bygningsoversigten). Udendørs belysning vurderes ikke at kunne genere naboer pga. placeringen og afstanden.

Tønder Kommunes vurdering

I forhold til nabobeboelser er lyskilderne placeret i læ af de eksisterende bygninger og skjult af læhegn. Det vurderes på den baggrund, at naboerne og omgivelserne i øvrigt ikke vil blive generet af lys.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har oplyst følgende:

I forhold til risici for større ulykker eller katastrofer, vurderes det, at den største ulykke/katastrofe vil omhandle udledning af gylle til omgivende arealer. Gyllebeholderne er placeret terrænmæssigt, så gyllen ved et evt. brud på en beholder, vil løbe ned mod staldanlægget og ensilagepladserne (se det vedhæftede kort med terrænkurver). Da terrænet nord for gyllebeholderne er højere end ved gyllebeholderne er der ikke risiko for at gyllen løber i grøften nord for ejendommen. Ejendommen vurderes ikke at være særlig sårbar i forhold til risici for ulykker.

- *Ved pumpning af gylle tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne.*
- *Gyllepumpning overvåges.*

Der er udarbejdet en miljøberedskabsplan for ejendommen der beskriver procedurerne ved evt. uheld/ulykker. Beredskabsplanen ligger på kontoret.

Tønder Kommunes vurdering

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift stilles der vilkår til opbevaring og håndtering af affald, brændstof og gylle. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen skal være opdateret, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld.

Vi vurderer, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøger har oplyst følgende:

Sprøjtning forestås af maskinstation, og der opbevares derfor ikke større mængder bekæmpelsesmidler på ejendommen. Der opbevares lidt Round up, der anvendes til ukrudtsbekæmpelse (maks. 20 l/år) rundt om staldanlægget, og Neporex til fluebekæmpelse (maks. 5 kg/år).

Tønder Kommunes vurdering

Der opbevares kun begrænsede mængder af kemikalier og pesticider på ejendommen. På den baggrund vurderes der ikke at være behov for at stille vilkår til opbevaring og håndtering af pesticider og kemikalier.

Olie og brændstof

Ansøger har oplyst følgende:

Dieselolie står ved kalvestalden og fyringsolie i værkstedet. Begge tanke står på fast gulv uden afløb.

Tønder Kommunes vurdering

Diesel samt smøreolie skal opbevares i overensstemmelse med Olietanksbekendtgørelsen³. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for dieselolie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Der er stillet vilkår om egenkontrol på ejendommen.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes godt landmandsskab med hensyn til management.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøger har oplyst følgende:

Der er en 15 m³ beholder til ensilage- og restvand hvorfra vandet udsprinkles til de nærliggende arealer (se placering på bygningsoversigt). I perioder hvor arealerne er vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede, pumpes vandet i stedet til gyllebeholder via et overløb fra beholderen ind til ungdyrstalden. Der vurderes at der kan udsprinkles i 11 måneder og der skal derfor være kapacitet til opbevaring af 1 måneds vand fra ensilagepladser og forpladsen (pladsen mellem ensilagepladserne og staldene).

Der er ingen afløb på ejendommen som leder til dræn eller grøfter.

Afløb fra den nye møddingsplads (som etableres ved siden af kalve- og ungdyrstalden) er ikke etableret endnu, men vil blive etableret umiddelbart efter miljøgodkendelsen er gået igennem.

³ Bekendtgørelse nr. 1611 10-12-2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

Tønder Kommunes vurdering

Der stilles vilkår til indretning og drift af udsprinklingsanlægget. Vilkårene vurderes at sikre forsvarlig håndtering af ensilagesaft og restvand.

Vi vurderer, at spildevandsforholdene er forsvarlige.

Afledning af husspildevand, tagvand fra driftsbygninger og overfladevand til grøft eller vandløb samt nedsivning er ikke omfattet af denne godkendelse, men kræver særskilt tilladelse.

Affald

Skønnede affaldsmængder:

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spraydåser	Depot ved malkestald	Kører selv	Skærbæk genbrugsplads	ca. 10 stk.	15.01.10	23.00
Spildolie	Opbevares i 200l tromler	Boi Davidsen, Bredebro	Kendes ikke	Kun lidt	13.02.08	06.01
Olie- og brændstoffiltre	Værksted	Boi Davidsen, Bredebro	Kendes ikke	ca. 10 stk.	16.01.07	06.05
Rester af bekæmpelsesmidler	Fryseboks i værksted	Kører selv	Skærbæk genbrugsplads	Normal intet	20.01.19	05.12
Medicinrester	Depot ved malkestald	Dyrlæge	Kendes ikke	Normal intet	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholdere	Depot ved malkestald	Dyrlæge	Kendes ikke	1 boks	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	Pose på skraldespand	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 10	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Rent papir/pap	Genbrugsbeholder ifm. dagrenovation	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 0,5 tons	15.01.01	50.00
Rent plast	Genbrugsbeholder ifm. dagrenovation	Kommunal ordning	Kendes ikke	ca. 0,5 tons	15.01.02	52.00
Tom medicinemballage (farligt affald)	Depot ved malkestald	Kører selv	Skærbæk genbrugsplads	ca. 100 flasker	15.01.07	51.00
Tomme dunke fra bekæmpelsesmidler (farligt affald)	Depot ved malkestald	Kører selv	Skærbæk genbrugsplads	ca. 1-2 dunke (maks. 20 l)	20.01.19	05.12
Overdækningsplast	Affaldscontainer (8 m ³)	Marius Pedersen a/s	Kendes ikke	2-3 tons	02.01.04	52.00
Lysstofrør	Kontor	Elektriker Ove Madsen	Kendes ikke	0-5 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	Værksted	Boi Davidsen, Bredebro	Kendes ikke	ca. 1 tons	02.01.10	56.20
Tomme olietromler	Værksted	Boi Davidsen, Bredebro	Kendes ikke	1 tromle	15.01.04	56.20
Døde dyr	På plads til døde dyr ved Abterp 41	DAKA	DAKA	ca. 20 enkelt dyr	02.01.02	66.00
Diverse brændbart	Affaldscontainer (8 m ³)	Marius Pedersen a/s	Kendes ikke	0-1 tons	Afhængig af indhold	19.00

Maskinerne serviceres på eksternt værksted, hvorfor der ikke opbevares større mængder spildolie og ingen traktorbatterier mm på ejendommen.

Der opbevares kun små rester af bekæmpelsesmidler, idet det er maskinstation, der står for sprøjtningen af markerne.

Tønder Kommunes vurdering

Under forudsætning af, at affald håndteres og bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ og vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Der anvendes primært el til malkning, nedkøling af mælk, gyllepumpning, belysning, skrabning samt ventilation. Staldene og lader/maskinhuse er uopvarmede.

Der er opsat LED belysning i ungdyrsstalden og der vil også blive opsat LED i den nye forlængelse af kostalden. I de andre staldafsnit er der lavenergi lysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov. Der er installeret automatisk tænd/sluk funktion. Når eksisterende belysning er nedslidt vil det blive udskiftet med LED-belysning eller evt. anden form for energibesparende belysning. Af andre energibesparende tiltag kan nævnes at der genvindes varme fra mælkekøling som bruges til opvarmning af vand til vask.

Stuehuset opvarmes med fyringsolie.

Energiforbruget pt er skønnet ud fra forbrugstal for 2017:

Type	Før forlængelse af kostald	Efter forlængelse af kostald
El	ca. 120.000 kWh	ca. 132.000 kWh
Dieselolie	ca. 30.000 l	ca. 30.000 l
Fyringsolie (stuehus)	ca. 2.000 l	ca. 2.000 l

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er elforbruget på ca. 670 kWh pr. årsko, dog med mulighed for store variationer. Med et forventet dyrehold på 380 årskøer giver normtallet et elforbrug på 254.600 kWh. Hertil skal lægges elforbrug til forbrug i stuehus mv. Elforbruget på ejendommen ligger dermed under normen.

Tønder Kommunes vurdering

Der er foretaget en screening af elforbruget ud fra nøgletal fra EnergiMidt A/S. Som udgangspunkt er der et besparelspotentiale på malkekvægsbesætninger hvis elforbruget er over 700-800 kWh pr. årsko. Det forventede elforbrug på husdyrbruget ligger i ansøgt drift væsentlig under nøgletallet. Derfor vurderer Tønder Kommune, at der ikke skal kræves et egentligt energitjek.

Der er stillet vilkår om at der skal anvendes LED-belysning i den nye stald. Der stilles desuden vilkår om at energiforbruget skal registreres. Hvis denne overvågning viser et højt energiforbrug (over 800 kWh pr. årsko) kan virksomheden blive påbudt et energitjek.

Tønder Kommune vurderer, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøger har oplyst følgende:

Type	Før forlængelse af kostald	Efter forlængelse af kostald
Drikkevand og vask af malkeanlæg og maskiner	ca. 15.000 m ³	ca. 20.000 m ³
Vand til stuehus	ca. 170 m ³	ca. 170 m ³
I alt	ca. 15.170 m ³	ca. 20.170 m ³

Ejendommen modtager vand fra offentligt vandværk (Bredebro Vandværk). Der er ingen aktive markvandingstilladelser på bedriftens arealer. Vandet der anvendes ved nedkøling af mælken genanvendes til drikkevand.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af Seges er vandforbruget pr. ko af stor race ca. 33 m³ og pr. opdræt ca. 5,7 m³. Med et forventet dyrehold på 380 årskøer, 177 opdræt (på ejendommen) og 190 tyrekalve giver normtallene et total vandforbrug på 15.487 m³. Vandforbruget på ejendommen ligger dermed lidt over normen.

Tønder Kommunes vurdering

Hovedparten af vandforbruget på ejendommen er drikkevand til køerne. For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, er der stillet vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer. Af samme årsag stilles der vilkår til, at vandforbruget skal registreres. Tønder Kommune vurderer, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøger har oplyst følgende:

Ejendommen lever op til BAT-niveauet beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og der er derfor ikke behov for at benytte virkemidler i ansøgningssystemet.

Det forventes at kommunen stiller vilkår om skrabning hver anden time i staldafsnittene med "fast drænet gulv med skraber og ajlefløb" jf. teknologibladet herom.

Ansøger vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt, uden at det går ud over ydelsen.

Tønder Kommunes vurdering:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 5346 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget ligeledes udgør 5346 kg N/år. Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

Der stilles vilkår til udformning og drift af de faste drænedede gulve.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger:

Ansøger oplyser:

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er, idet anlægget ligger ca. 20 km nord for grænsen.

Tønder Kommunes vurdering

Da ejendommen ligger ca. 20 km fra den dansk-tyske grænse, er Tønder Kommune enig i ansøgers vurdering om at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Ikke relevant da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug.

D. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Nedenfor har vi indsat ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten.

Ikke teknisk resume

Ansøgers ikke-tekniske resume:

Husdyrbruget

Ansøgningen omhandler husdyrbruget Abterp 40, 6261 Bredebro der drives af Jens Ingvart Winther. Der er foretaget beregninger for husdyrbruget i skema 202464 i Husdyrgodkendelse.dk.

Årsag til ansøgning

Ansøgningen er indsendt for at få godkendelse til at kunne producere ud fra de nye regler om produktionsarealer, etablering af anden staldtype i den ene side af forlængelsen af kostalden, etablering af en ny gyllebeholder (3.000 m³), en ny ensilageplads og udendørs kalvehytter.

Produktionsomfang

Det forventede dyrehold når forlængelsen af kostalden er færdig er 380 årskøer, 304 stk. opdræt (0,8 opdræt per ko), hvoraf 127 stk. opdræt fra 13-23 mdr. går på Abterp 35, og 190 tyrekalve (40-50 kg).

Potentielle gener

På grund af husdyrbrugets beliggenhed og afstanden på ca. 1 km til nærmeste nabo vurderes det, at der ikke vil være gener i form af støj, støv, vibrationer, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport. Transport til og fra ejendommen sker ad indkørslerne til/fra Abterp. Fluer og skadedyr bekæmpes.

Husdyrgødning

Husdyrgødning er i form af gylle og dybstrøelse. Gylle overpumpes fra fortanke til ejendommens gyllebeholdere ca. hver 3. uge. En del af gyllen flyttes til beholdere på Abterp 14 og 8. Hvis den nye gyllebeholder bygges kan antallet af gylleflytninger reduceres væsentligt. Dybstrøelse fra kalve lægges på møddingspladsen og dybstrøelse fra kostalden og ungdyrstalden køres enten direkte ud eller lægges i markstak. Maskinstation står for udbringning af gylle og mødding. Udbringning af gylle sker primært med nedfælder og dybstrøelse udbringes med møgspreader.

Ammoniakfordampning til natur

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til natur overholdes. Der er mere end 4 km til nærmest kategori 1 og 2, hvorfor Husdyrgodkendelse.dk ikke beregner deposition. Af anden natur i nærheden, som ikke er kategori 3 natur, er den største merdeposition til søen 15 meter sydøst for ungdyrsstalden. Merdepositionen er 7,7 kg N/ha/år i forhold til 8 års-drift og 0,2 kg N/ha/år i forhold til nudrift.

Anvendelse af BAT

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at husdyrbruget overholder BAT. Staldgulvene er med dybstrøelse, spalter og fast drænet gulv.

Der er i ansøgningen redegjort for BAT med hensyn til godt landmandskab, ernæringsmæssig styring, vand, energi, støj, støv, lugt, emissioner fra gødning, forarbejdning af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, ammoniakemission og beregning af N- og P indhold i gødning.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Der er ikke lavet beregninger for alternativer, da der er talte om eksisterende stalde og det vurderes at placeringen af den nye gyllebeholder og kalvehytterne er de mest optimale placeringer.

Husdyrbruget ophør

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde, gødningsopbevarings- og foderanlæg blive tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af medicin og kemikalier samt andet affald vil blive bortskaffet iht. kommunens affaldsregulativ.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 2,5 km mod vest. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Abterp 40 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Der foreligger ikke konkrete feltobservationer af bilag IV-arter i projektområdet eller i den umiddelbare nærhed. Der er ikke indberettet observationer til www.naturdata.dk om observationer i projektområdet eller dets umiddelbare nærhed.

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

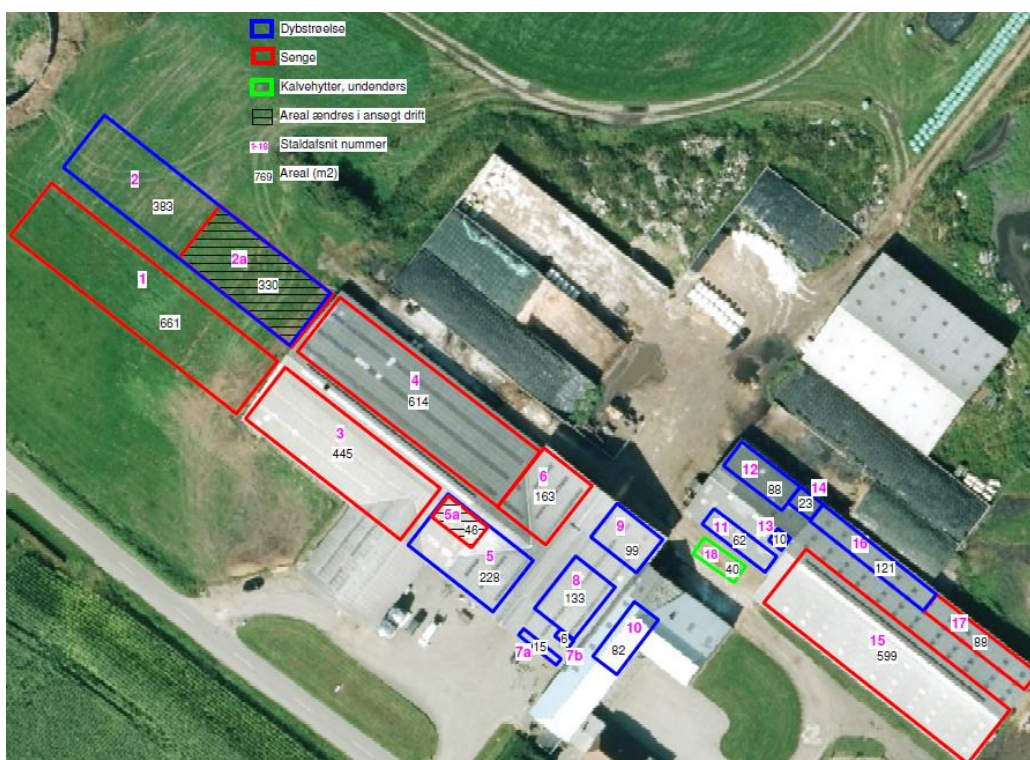
VILKÅR

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Fordeling af dyr og det tilladte produktionsareal må maksimalt være som anført i nedenstående tabel (placering fremgår af figuren og bilag 2):

Afsnit nr.	Staldafsnit	Stald m ²	Produktionsareal og produktionstype	
1 - 10	Kostald efter udvidelse	4712	1268 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude (nr. 3, 4, 5a og 6)	
			991 m ² sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til malkekøer, kvier og stude (nr. 1 og 2a)	
			864 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg (nr. 2, 5, 7 a+b, 8 og 9)	
			82 m ² dybstrøelse til alle kvæg, heste, får og geder (nr. 10)	
11 - 17	Ungdyrs- og kalvestald	1662	304 m ² dybstrøelse til alle typer kvæg (nr. 11 - 14 og 16)	
			687 m ² sengestald med spalter (kanal, bagskyl el. ringkanal) til malkekøer, kvier og stude (nr. 15 og 17)	
18	Kalvehytter	153	40 m ² dybstrøelse til kalve (< 6 mdr.) (nr. 18)	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype		Areal m ²
Gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		766
Gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		796
Ny gyllebeholder 3000 m ³		Flydende		796
Møddingsplads 470 m ²		Til fast gødning fra kvæg, heste, får og geder		470

Tabel: Oversigt over anlæg, produktionsareal og type

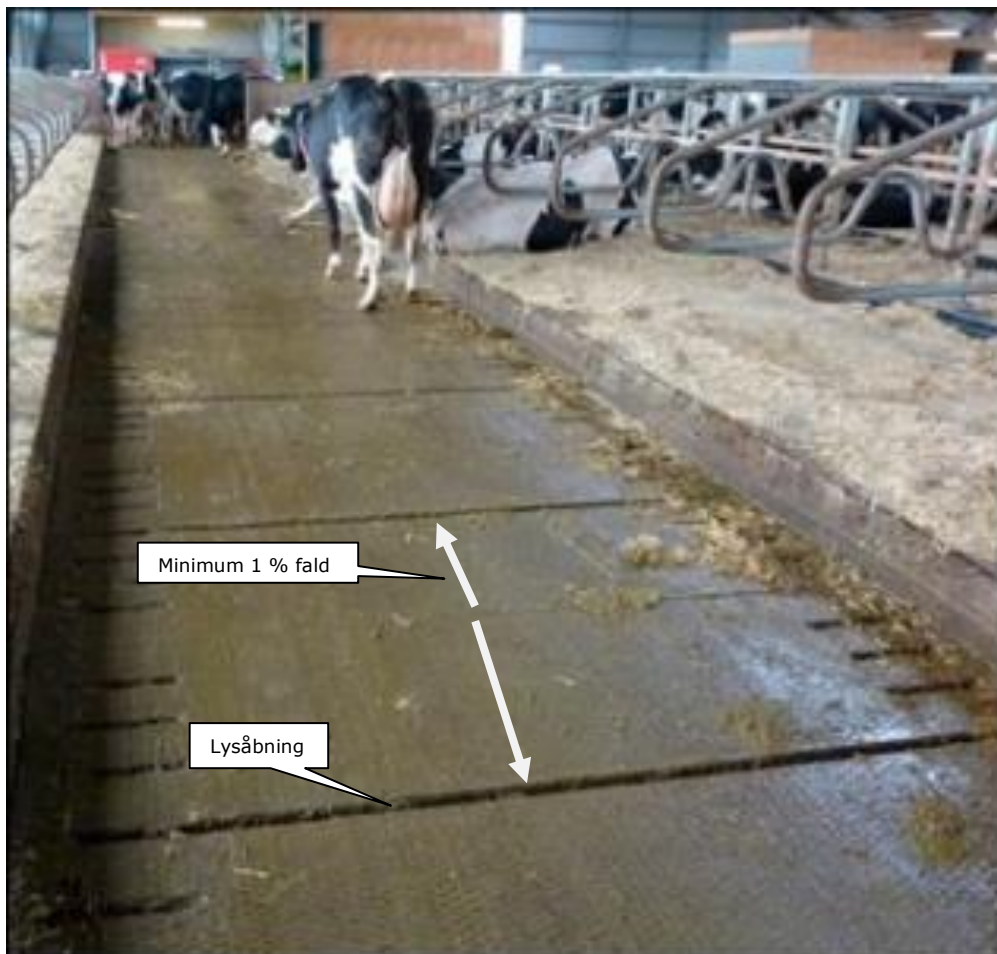
Figur: Produktionsarealer

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Stalde og anlæg

3. Alle nye anlæg skal placeres som angivet på situationsplanen i bilag 1.
4. Afsnit nr. 1 og 2a (fremgår af bilag 2) i kostalden skal etableres med faste drænedegulve med skraber og ajlefløb og må opføres med et produktionsareal på maksimalt 991 m². Der skal være et fald på minimum 1 % mod åbningen mellem gulvelementerne og lysningsarealet må maksimalt udgøre 5 % af gulvarealet - se figuren:

5. Afsnit nr. 2a i kostalden må også være indrettet med dybstrøelse med et produktionsareal på maksimalt 382 m².
6. Den nye plads til kalvehytter må indrettes med et produktionsareal på maksimalt 40 m².
7. Den nye gyllebeholder må opføres med et overfladeareal på 796 m².
8. Ensilagesiloen skal opføres efter landbrugets byggeblade 103.09-01, 103.09-03 og/eller 103.09-06 – se bilag 3.
9. Anlæg til udsprinkling af overfladevand skal benyttes i henhold til landbrugets byggeblad nr. 103.09-05 "Udsprinkling af overfladevand fra ensilagesilo og ensilageplads" – se bilag 4.

Gødningsopbevaring og -håndtering

10. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
11. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
12. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

13. De eksisterende læhegn langs markskel angivet med fed rød streg på nedenstående figur skal bibeholdes og vedligeholdes, herunder at udgåede træer og buske erstattes med hjemmehørende arter:

Ammoniak

14. I staldafsnit nr. 1 og 2a med faste drænede gulve skal der foretages automatiske skrabninger af gangarealet mindst hver anden time. Skraberne skal være forsynet med timer.

Lugt

15. Markstakke med dybstrøelse og ensilage skal placeres mindst 100 meter fra nabobeboelser der ikke ejes af ansøger.

Støj

16. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom (der ikke ejes af ansøger) med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45

Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Fluer og skadedyr

17. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
18. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Driftsforstyrrelser og uheld

19. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 15 m fra gyllebeholdere eller ensilagepladser, skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle/ensilagesaft til drænsystemet.
20. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.
21. Beredskabsplanen skal opdateres løbende og mindst én gang årligt og skal som minimum indeholde:
 Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
 Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 Bilag over husdyrbruget med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Olie og brændstof

22. Påfyldningspistol for olie/brændstof skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
23. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

24. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
25. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Forbrug af el, vand og brændstof.
 - Drift af og service på skrabere. Enhver form for driftstop skal noteres i driftsjournalen men angivelse af varighed og årsag.
- Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Affald

26. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
27. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

28. I den nye stald skal anvendes LED-belysning.

Vandforbrug

29. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev annonceret i 14 dage på www.toender.dk den 19. december 2018.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at dem som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på ca. 473 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

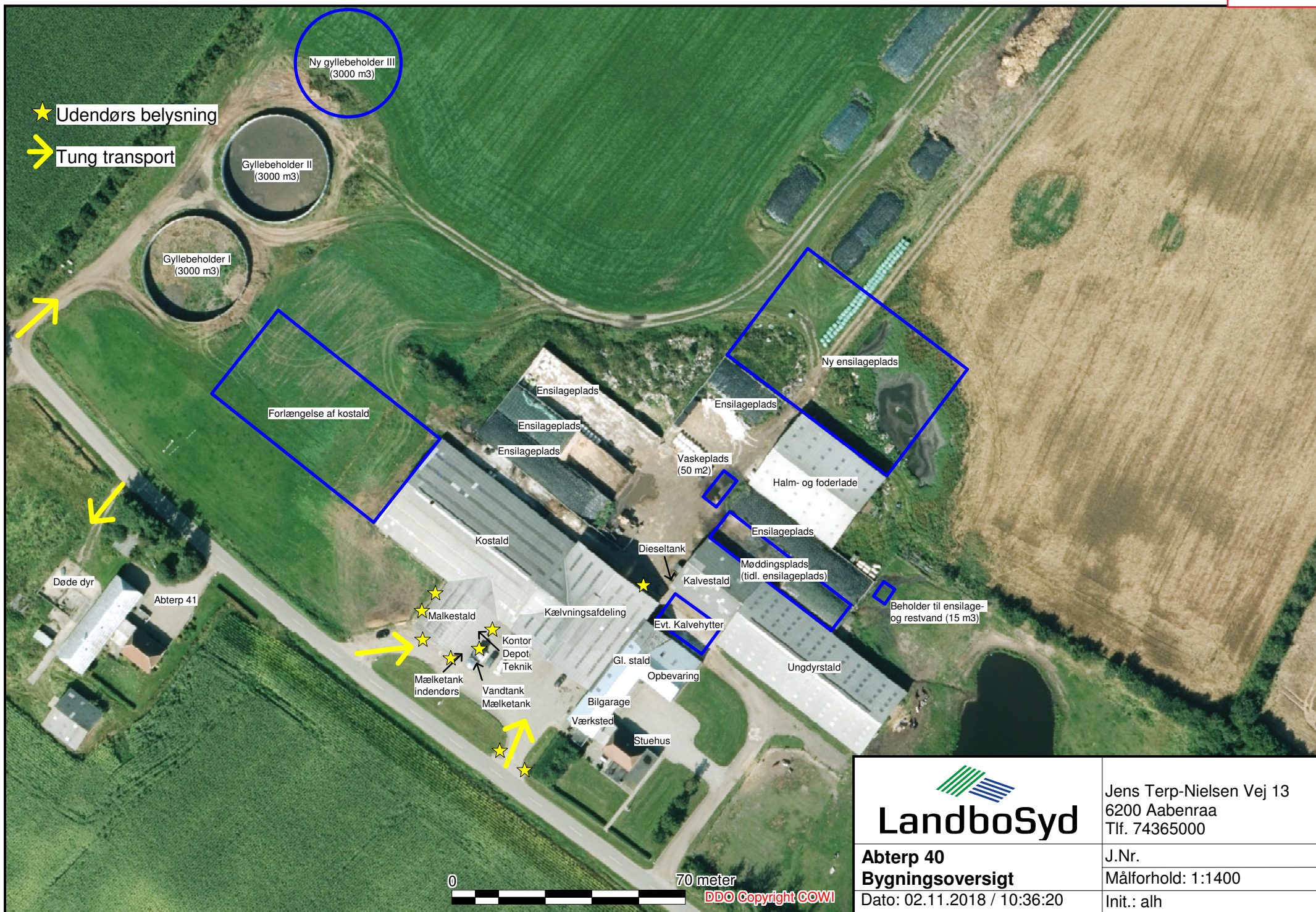
Klagen skal være modtaget senest onsdag den 10. april 2019

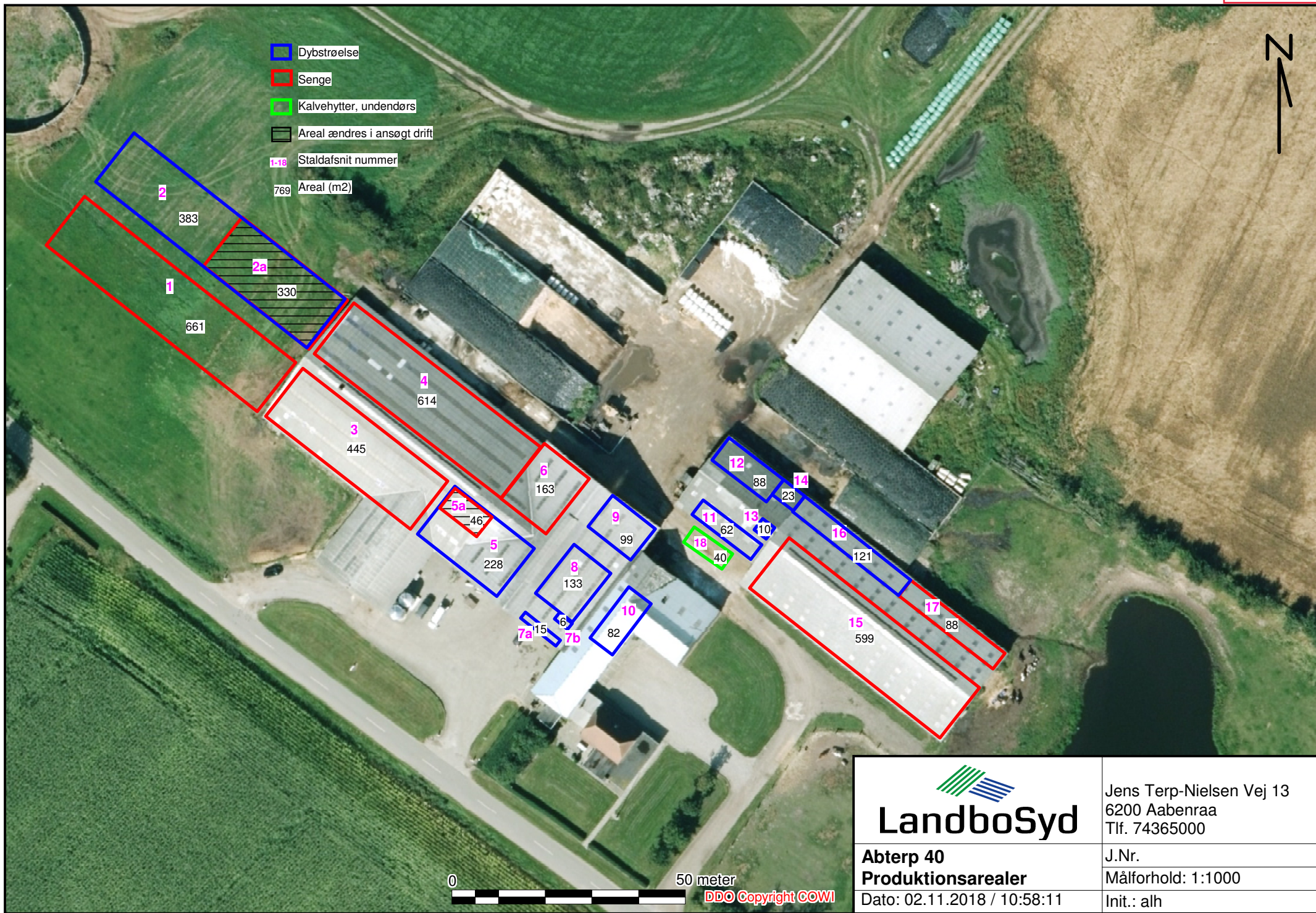
Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

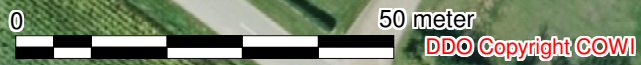
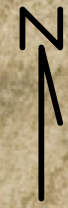
BILAG

- Bilag 1: Situationsplan
 - Bilag 2: Produktionsarealer
 - Bilag 3: Byggeblade – ensilagesilo
 - Bilag 4: Byggeblad - udsprinkling
-

- Dybstrøelse
- Senge
- Kalvehytter, undendørs
- Areal ændres i ansøgt drift
- 1-18 Staldafsnit nummer
- 769 Areal (m²)

LandboSyd	Jens Terp-Nielsen Vej 13 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
Abterp 40 Produktionsarealer	J.Nr. Målforshold: 1:1000
Dato: 02.11.2018 / 10:58:11	Init.: alh

Landbrugets Byggeblade

Bygninger • Teknik • Miljø

Udenomsfaciliteter

Ensilageopbevaring

Arkivnr. 103.09-01

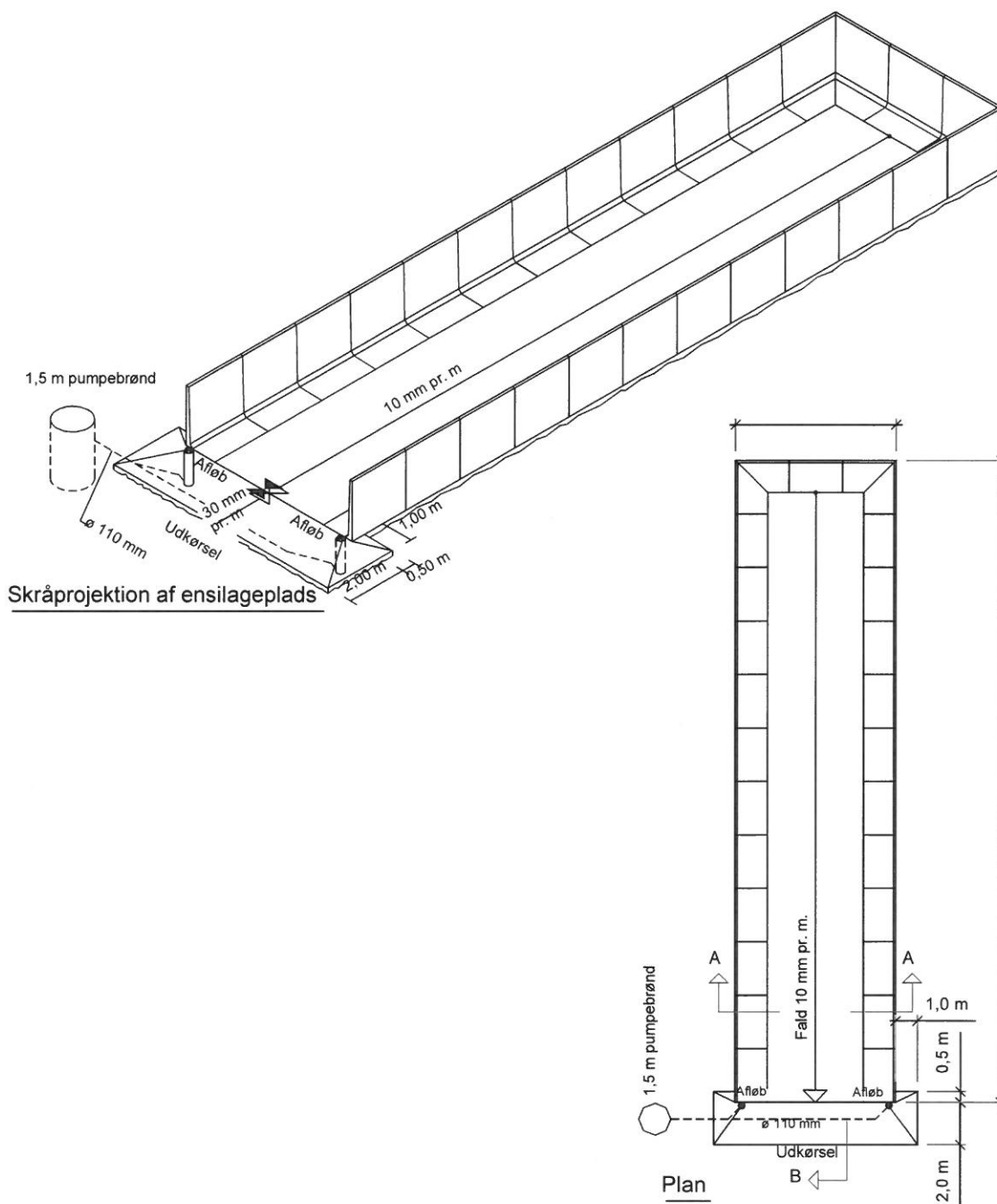
Udgivet Okt. 1986

Ensilagesilo med afgrænsningsmur

Revideret August 2014

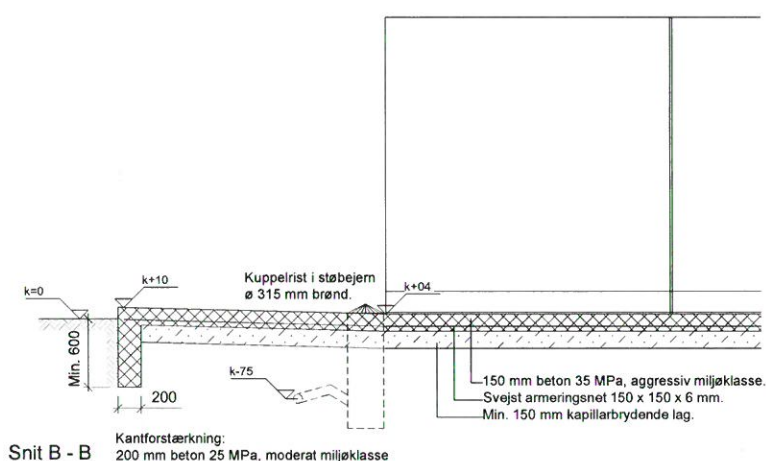
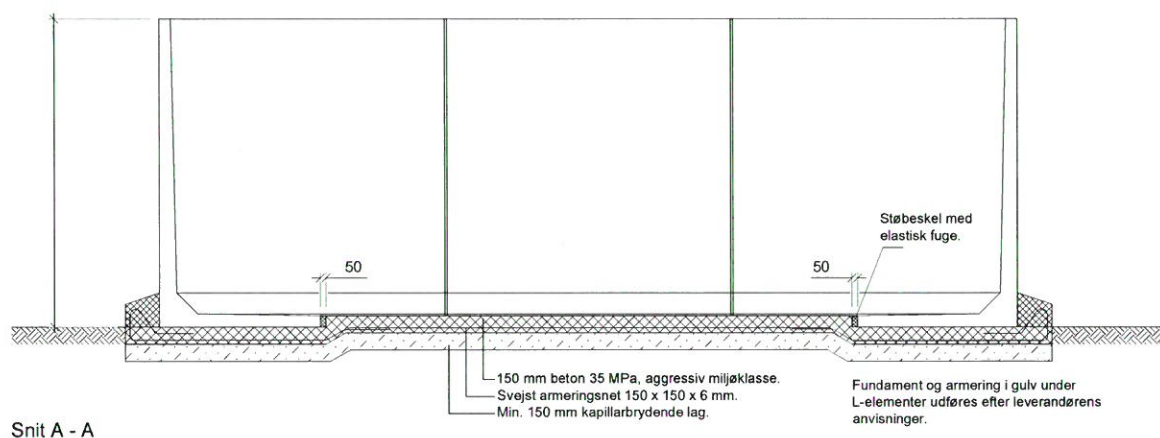
Side 1 af 4

Dette byggeblad giver, via principskitser, et bud på, hvorledes en ensilagesilo med afgrænsningsmur kan opføres.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Kvæg

Ensilagesilobunden skal ifølge Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, jævnfør Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., udføres af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt.

Bunden kan fx udføres i beton, som beskrevet i dette Byggeblad eller asfalt som beskrevet i Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt.

Der skal etableres et hensigtsmæssigt afløbssystem der dimensioneres og udføres ifølge DS 432 Norm for afløbsinstallationer.

Arbejdets udførelse

Før anlæg af ensilagesilobunden fjernes muldjorden under hele pladsen og i en afstand af 1-2 m fra ensilagesilobundens ydergrænser. Herefter kan den nøjagtige afsætning af anlægget finde sted, og udgravningen til afløb og kantforstærkning udføres.

Afløb for ensilagesaft placeres som vist på tegning og føres til pumpebrønd og/eller ajlebeholder, gyllebeholder eller møddingssaftbeholder. Afløbsbrønde kan udføres af Ø 315 mm PVC brønde eller andre godkendte brønde. Kantforstærkning føres min. 600 mm under færdigt terræn og udføres af beton 25 MPa moderat miljøklasse. Herefter afrettes med groft sand til 150 mm under færdig konstruktion. Det kapillarbrydende lag udlægges og vibreres omhyggeligt, så senere sætning undgås.

Bundstøbning

Ensilagesilobunden samt randbelægning udføres med 150 mm beton 35 MPa, aggressiv miljøklasse. Ensilagesilobunden samt randbelægningen armeres med 150x150x6 mm svejst armeringsnet (karakteristisk trækbrudstyrke 550 MPa) placeret 40-50 mm fra bund, samt armering som vist på tegning.

Stødlængderne skal mindst være 300 mm. Stødene skal forskydes.

Ensilagesilobunden skal have 10 mm fald pr. meter mod afløb.

Randbelægningen ved udkørslen skal have 30 mm fald pr. meter mod afløb.

Afløbsbrønde afdækkes med støbejernsriste.

Ensilagesilobundens aktuelle hovedmål anføres i de enkelte tilfælde.

Der må ikke henlægges ensilage på randbelægningen.

Feltinddeling

Store betonflader vil revne som følge af svind, når betonen udtørres. Man kan formindske disse revnedannelser, hvis der i gulvet indlægges fuger (svindfuger), der inddeler gulvet i felter i passende størrelser. Feltstørrelser bør ikke overstige ca. 35 m², og den største sidelinie bør ikke overstige 6 m.

Svindfuger

Fugerne kan fremstiles ved at presse et formstykke, f.eks. et T-jern, ned i betonen, mens denne endnu er "frisk", men dog tilstrækkeligt afbundet til, at fugesiderne bliver stående når formstykket atter fjernes.

Udstøbning

Gulvet støbes mellem såkaldte ledere eller allerede støbte kanter og afrettes efter overkant, der angiver den færdige gulvoverflades højde. Man udstøber hver andet felt (bane), og når disse felter (baner) er tilstrækkeligt afhærdede, fungerer deres kanter som ledere ved udstøbning af de mellemliggende felter.

Betonen komprimeres (vibreres) for at undgå stenreder eller andre svage punkter og trækkes af med retholt (f.eks. med bjælkevibrator).

Efter afhærdningen af betonen udfyldes fugerne med asfalt.

Efterbehandling

Efter støbningen skal betonen beskyttes effektivt mod udtørring ved afdækning med plastfolie eller tilsvarende. Afdækningen udføres senest ½ time efter udstøbningen er foretaget. Plastfolien skal vedligeholdes og være effektiv i min. 8 dage.

Flader, der ikke kan afdækkes som angivet ovenfor, skal påføres en curingsmembran. Curingsmembranen skal ligeledes være påført senest ½ time efter støbning og være effektiv i min. 8 døgn. Der skal anvendes en voksbaseret curingsmembran, som skal have en effektivitet på mindst 75 %.

Curingsmidlet skal være tilsat en farvet indikator, således at påføringen kan kontrolleres visuelt. Curingsmidlet må ikke have skadelig eller retarderende virkning på betonens hærdning i overfladen. Curingsmidlet må ikke nedsætte evt. fugtisolering eller malings vedhæftning. Hvis dette krav ikke kan opfyldes skal curingsmidlet fjernes effektivt fra betonoverfladen. Der må ikke anvendes curingsmembran på støbeskel.

Hvis mindre stenreder og tilsvarende mangler forekommer, skal hullerne repareres med cementmørtel i forholdet 1:3 tilsat klæbeforbedrer.

Overfladebehandling/vedligeholdelse

Ensilagesilobunden bør beskyttes med en overfladebehandling, som ikke må foretages før betonen er mindst 14 dage gammel. Betonfladerne behandles fx 2 gange med asfalt eller lign. produkt.

Overfladebehandlingen kontrolleres en gang årligt, når siloen er tom, og evt. skader på betonen fra påkørsel med frontlæsser eller lignende repareres, inden man påbegynder ensileringen igen.

Henvisninger

- Miljøministeriet, Miljøstyrelsen; Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt

Landbrugets Byggeblade

Udenomsfaciliteter	Arkivnr.	103.09-03
Ensilageopbevaring	Udgivet	23.06.2006
Bundkonstruktioner med asfalt	Revideret	01.12.2011
	Side	1 af 4

Bekendtgørelsens krav

Ensilagesiloer, møddinger, stalde mm. skal ifølge Skov- og Naturstyrelsens bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., med senere ændringer "*have en bund, der er udført af et for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale*".

Tæthedskravet er opfyldt ved 100 mm beton 25 MPa, moderat miljøklasse. Tykkelsen kan reduceres ved visse typer specialbeton (for eksempel flydebeton).

Opbygning med asfalt kan foretages som henholdsvis 1-lags eller 2-lags opbygning som beskrevet i byggebladet.

Tæthedskravet er opfyldt ved anvendelse af de minimums asfalttykkelser, som er beskrevet under henholdsvis 1-lags og 2-lags opbygning.

Den endelige konstruktionsopbygning, afhænger af anvendelsen, for eksempel kan der være statisk betingede krav på grund af kørsel med tunge køretøjer eller dyrevelfærdsbetingede krav mht. isolering og overflader, frostpåvirkning og lignende.

Asfalt

Generelt anses asfalt for at være et meget tæt materiale. Der er dog visse parametre og materialespecifikationer, der skal overholdes for at gøre den anvendelig som bund i ensilagesiloer.

Tæthed

Tætheden afhænger blandt andet af mængden af luft i den færdige belægning – benævnt "hulrumsprocent". Jo mindre hulrumsprocent, jo tættere belægning.

Betegnelser på materialer

Bundsikringslag (BS)

Stabilt Grus (SG)

Støbeasfalt (SA)

Skærvemastiks (SMA)

Asfaltbeton (AB t)

Grusasfaltbeton (GAB)

Støbeasfalt (SA), skærvemastiks (SMA) og tætgradueret asfaltbeton (i daglig tale AB-tæt, benævnt AB t) er alle tætte slidlagsbelægninger, der kan anvendes i ensilagesiloer.

Grusasfaltbeton (for eksempel GAB0 og GAB1) benyttes ofte som bærelag for slidlag.

Belægningen er meget tæt og ved blandt andet at øge kravet til hulrumsprocenten, vil den være helt tæt, og kan derfor anvendes som 1-lags asfalt på ensilagepladser.

Krav til underlaget

Der skal udgraves til bæredygtig bund (dog minimum 500 mm) og udlægges minimum 500 mm bundsikringslag (BS) med en komprimeringsgrad på 98 % (proctor). Hvis området er meget vådt/blødt, skal der under hele området afgraves til frostfri dybde.

Stabilt grus (SG) udlægges med en højde på minimum 200 mm, med en komprimeringsgrad på 98 % (proctor).

Bundsikringslag (BS) er det lag, der skal bære og fordele belastningen til underlaget.

Generelt

For begge konstruktioner skal belastningen fra maskiner tages i betragtning. Asfalt kan ikke optage ret store punktbelastninger fra f.eks. støttefod på vogne og lignende.

Produkttyper, asfalt

De anførte produkttyper er defineret i Almindelige Arbejdsbetingelser for varmblandet asfalt.

Da ensilage har en pH-værdi på ca. 4, må stenmaterialet, der anvendes i det øverste asfaltlag ikke indeholde syreopløselige komponenter.

Krav til råvarer

	Bitumen	Stenmateriale	Filler	Genbrugsasfalt
Bærelag i 2-lagsopbygning (GAB I eller GAB 0)	Hård bitumen type 40/60	Knuste og uknuste grusgravsmaterialer i fraktion > 2 mm	Ingen specielle krav	Ingen begrænsning
AB t slidlag i 2-lags opbygning	Hård bitumen type 40/60 eller 70/100	Knust klippegranit. Maksimalt kalkindhold 5 % i finfraktionen (d < 2 mm)	Stenmelsfiller, anvendelse af kalkfiller er ikke tilladt. Dog tillades rester af kalkfiller fra genbrug	Maks. 30 %. Stenmaterialer, filler og bitumen i genbrugsasfalten skal overholde de krav, som er anført til produktet.
SMA slidlag i 2-lags opbygning	Hård bitumen type 40/60	Knust klippegranit. Stenmel i finfraktionen	Stenmelsfiller, anvendelse af kalkfiller er ikke tilladt. Dog tillades rester af kalkfiller fra genbrug	Maks. 15 %. Stenmaterialer, filler og bitumen i genbrugsasfalten skal overholde de krav, som er anført til produktet.
1-lags opbygning	Hård bitumen type 40/60 eller 70/100	Knust klippegranit. Maksimalt kalkindhold 5 % i finfraktionen (d < 2 mm)	Stenmelsfiller, anvendelse af kalkfiller er ikke tilladt. Dog tillades rester af kalkfiller fra genbrug	Maks. 30 %. Stenmaterialer, filler og bitumen i genbrugsasfalten skal overholde de krav, som er anført til produktet.

Følgende konstruktioner vurderes at opfylde bekendtgørelsens krav:

Minimumskrav på 2-lags opbygning:

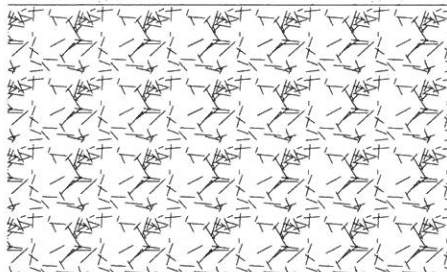

35 mm slidlag - asfaltbeton (AB-t), skærvemastiks (SMA) eller støbeasfalt (SA). Se specifikation nedenfor.

60 mm asfalt-bærelag

200 mm stabilt grus (SG)
Komprimeringsgrad 98 % proctor.

500 mm bundsikringslag (BS)
Komprimeringsgrad 98 % proctor.

Kravene til GAB I og GAB 0 fremgår af Almindelig Arbejdsbeskrivelse for varmblandet asfalt. Til slidlagsmaterialerne AB t og SMA stilles krav i henhold til Almindelig Arbejdsbeskrivelse for varmblandet asfalt, suppleret med følgende:

Marshall krav	
Hulrums %	1,0 – 4,0
Bitumenfyldning, %	> 77
Indbygget hulrumsprocent, tolerance	≤ 6,0
Komprimeringsgrad, tolerance	≥ 97,0

Indbygningskravene gælder for maskinudlagte arealer.

Slidlag

Slidlaget er den øverste belægning der typisk udlægges i tykkelser af 30-35 mm. Belægningen har ikke tilstrækkelig bæreevne, hvorfor det er nødvendigt med et underliggende bærelag af for eksempel asfalt eller beton.

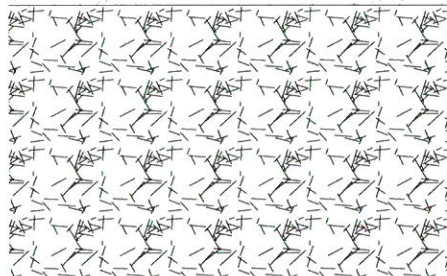
Minimumskrav på 1-lags opbygning:

80 mm asfalt-belægning. Se specifikation nedenfor.

200 mm stabilt grus (SG)
Komprimeringsgrad 98 % proctor.

500 mm bundsikringslag (BS)
Komprimeringsgrad 98 % proctor.

Asfaltbelægningen kan være en GAB 0, som er sammensat af stenmaterialer, der overholder de anførte krav til råvarer. Desuden skal følgende materialekrav være overholdt:

Marshall krav	
Hulrums %	1,0 – 4,0
Bitumenfyldning, %	> 75
Stabilitet, N	> 7.000
Deformation, mm	1,0 – 4,5 mm
Indbygget hulrumsprocent, tolerance	≤ 6,0
Komprimeringsgrad, tolerance	≥ 97,0

Indbygningskravene gælder for maskinudlagte arealer.

Det er dog vigtigt, at denne belægning efterses en gang om året, og ved enhver mistanke om utæthed skal denne repareres og eventuelt efterbehandles med for eksempel 1 kg bitumenemulsion pr. m².

Fuger og samlinger

Særlig opmærksomhed skal tages ved samlinger mellem betonvæg/fundament og asfalten for at sikre, at der ikke opstår mulighed for nedsivning.

Vedligehold

Uanset asfalttypen, skal overfladens tilstand vurderes én gang om året. Hvis denne viser tegn på slid, behandles den med bitumenemulsion.

Henvisninger

Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Nr. 1695 af 19.12.2006

"Almindelig Arbejdsbeskrivelse" (AAB), Varmblandet asfalt

Udenomsfaciliteter

Ensilageopbevaring

Arkivnr. 103.09-06

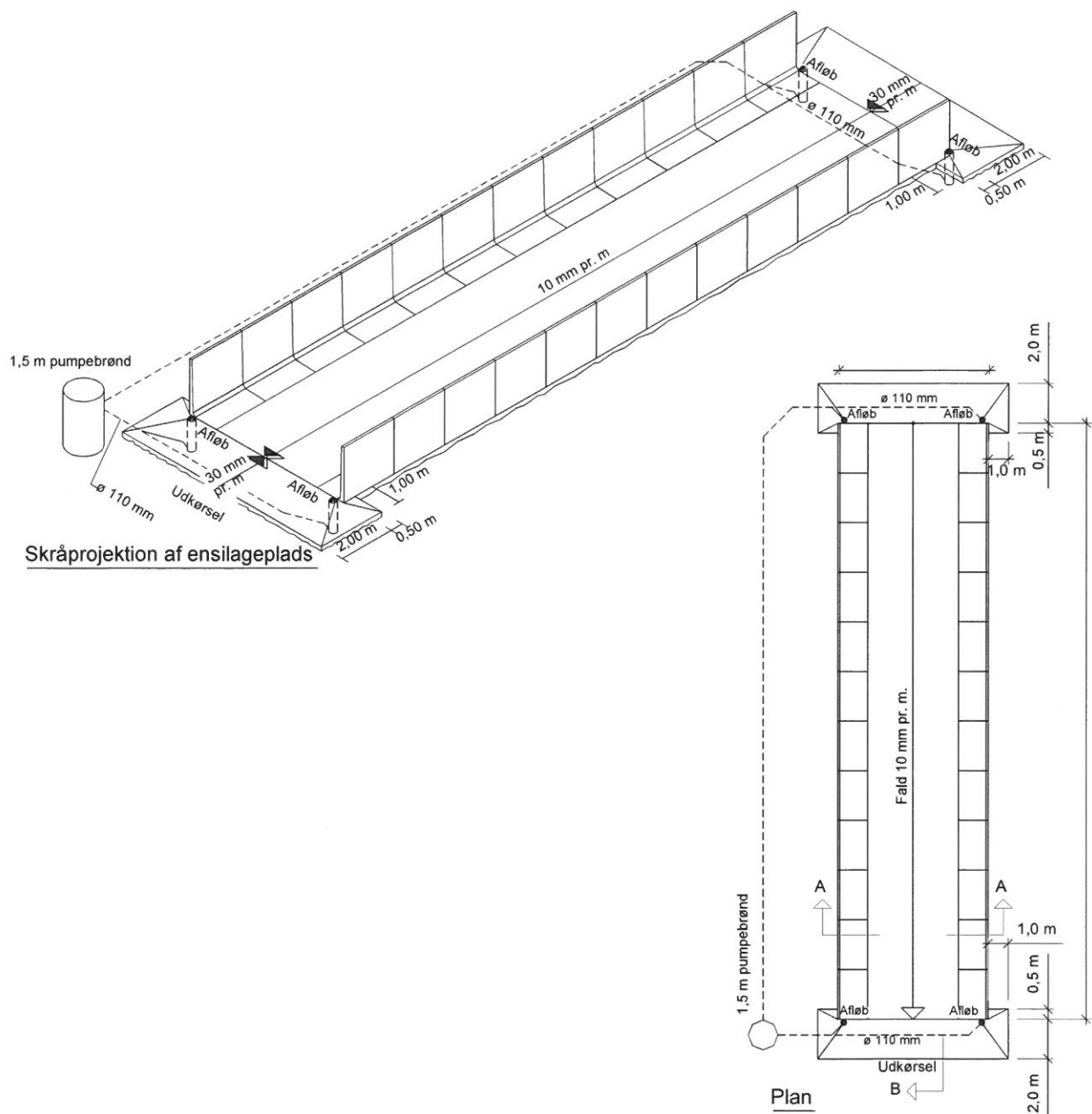
Udgivet August 2014

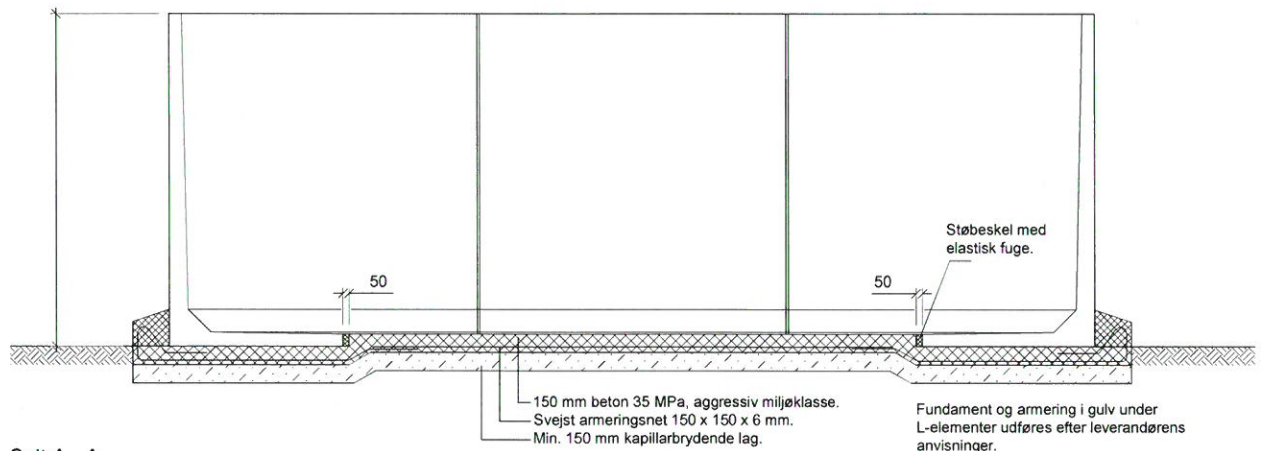
Ensilagesilo med afgrænsningsmur åben i begge ender

Revideret

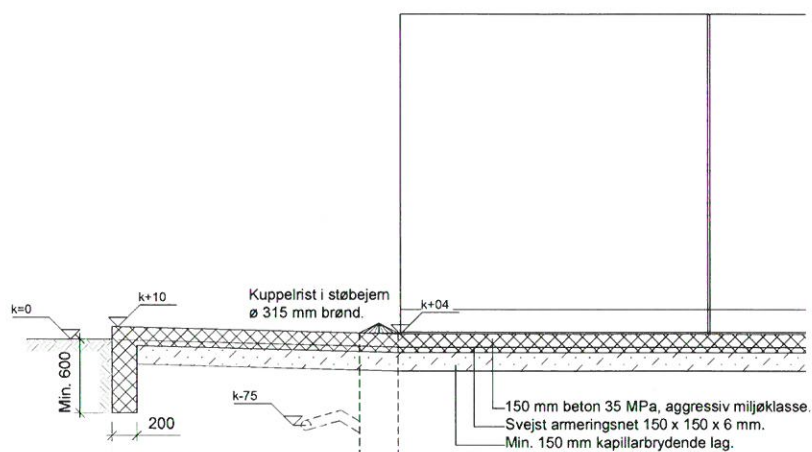
Side 1 af 4

Dette byggeblad giver, via principskitser, et bud på, hvorledes en ensilagesilo med afgrænsningsmur kan opføres.

Snit A - A

Snit B - B

Ensilagesilobunden skal ifølge Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, jævnfør Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., udføres af bestandige materialer, som er uigennemtrængelige for fugt.

Bunden kan fx udføres i beton, som beskrevet i dette Byggeblad eller asfalt som beskrevet i Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt.

Der skal etableres et hensigtsmæssigt afløbssystem der dimensioneres og udføres ifølge DS 432 Norm for afløbsinstallationer.

Arbejdets udførelse

Før anlæg af ensilagesilobunden fjernes muldjorden under hele pladsen og i en afstand af 1-2 m fra ensilagesilobundens ydergrænser. Herefter kan den nøjagtige afsætning af anlægget finde sted, og udgravningen til afløb og kantforstærkning udføres.

Afløb for ensilagesaft placeres som vist på tegning og føres til pumpebrønd og/eller æblebeholder, gyllebeholder eller møddingssaffbeholder. Afløbsbrønde kan udføres af Ø 315 mm PVC brønde eller andre godkendte brønde. kantforstærkning føres min. 600 mm under færdigt terræn og udføres af beton 25 MPa moderat miljøklasse. Herefter afrettes med groft sand til 150 mm under færdig konstruktion. Det kapillarbrydende lag udlægges og vibreres omhyggeligt, så senere sætning undgås.

Bundstøbning

Ensilagesilobunden samt randbelægning udføres med 150 mm beton 35 MPa, aggressiv miljøklasse. Ensilagesilobunden samt randbelægningen armeres med 150x150x6 mm svejst armeringsnet (karakteristisk trækbrudstyrke 550 MPa) placeret 40-50 mm fra bund, samt armering som vist på tegning.

Stødlængderne skal mindst være 300 mm. Stødene skal forskydes.

Ensilagesilobunden skal have 10 mm fald pr. meter mod afløb.

Randbelægningen ved udkørslen skal have 30 mm fald pr. meter mod afløb.

Afløbsbrønde afdækkes med støbejernsriste.

Ensilagesilobundens aktuelle hovedmål anføres i de enkelte tilfælde.

Der må ikke henlægges ensilage på randbelægningen.

Feltinddeling

Store betonflader vil revne som følge af svind, når betonen udtørres. Man kan formindske disse revnedannelser, hvis der i gulvet indlægges fuger (svindfuger), der inddeler gulvet i felter i passende størrelser. Feltstørrelser bør ikke overstige ca. 35 m², og den største sidelinie bør ikke overstige 6 m.

Svindfuger

Fugerne kan fremstiles ved at presse et formstykke, f.eks. et T-jern, ned i betonen, mens denne endnu er "frisk", men dog tilstrækkeligt afbundet til, at fugesiderne bliver stående når formstykket atter fjernes.

Udstøbning

Gulvet støbes mellem såkaldte ledere eller allerede støbte kanter og afrettes efter overkant, der angiver den færdige gulvoverflades højde. Man udstøber hver andet felt (bane), og når disse felter (baner) er tilstrækkeligt afhærdede, fungerer deres kanter som ledere ved udstøbning af de mellemliggende felter.

Betonen komprimeres (vibreres) for at undgå stenreder eller andre svage punkter og trækkes af med retholt (f.eks. med bjælkevibrator).

Efter afhærdningen af betonen udfyldes fugerne med asfalt.

Efterbehandling

Efter støbningen skal betonen beskyttes effektivt mod udtørring ved afdækning med plastfolie eller tilsvarende. Afdækningen udføres senest ½ time efter udstøbningen er foretaget. Plastfolien skal vedligeholdes og være effektiv i min. 8 dage.

Flader, der ikke kan afdækkes som angivet ovenfor, skal påføres en curingsmembran. Curingsmembranen skal ligeledes være påført senest ½ time efter støbning og være effektiv i min. 8 døgn. Der skal anvendes en voksbaseret curingsmembran, som skal have en effektivitet på mindst 75 %.

Curingsmidlet skal være tilsat en farvet indikator, således at påføringen kan kontrolleres visuelt. Curingsmidlet må ikke have skadelig eller retarderende virkning på betonens hærdning i overfladen. Curingsmidlet må ikke nedsætte evt. fugtisolering eller malings vedhæftning. Hvis dette krav ikke kan opfyldes skal curingsmidlet fjernes effektivt fra betonoverfladen. Der må ikke anvendes curingsmembran på støbeskel.

Hvis mindre stenreder og tilsvarende mangler forekommer, skal hullerne reparerer med cementmørtel i forholdet 1:3 tilsat klæbeforbedrer.

Overfladebehandling/vedligeholdelse

Ensilagesilobunden bør beskyttes med en overfladebehandling, som ikke må foretages før betonen er mindst 14 dage gammel. Betonfladerne behandles fx 2 gange med asfalt eller lign. produkt.

Overfladebehandlingen kontrolleres en gang årligt, når siloen er tom, og evt. skader på betonen fra påkørsel med frontlæsser eller lignende reparerer, inden man påbegynder ensileringen igen.

Henvisninger

- Miljøministeriet, Miljøstyrelsen; Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014, Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.
- Byggeblad 103.09-03 Bundkonstruktioner med asfalt

Udenomsfaciliteter

Udsprinkling af ensilagesaft og restvand

Arkivnr.	103.09-05
Udgivet	08.10.2009
Revideret	20.09.2012
Side	1 af 3

Dette Byggeblad giver en anvisning på hvorledes et udsprinklingsanlæg til ensilagesaft og restvand kan dimensioneres samt reglerne for benyttelse af dette.

Lovgrundlag

Ifølge Miljøministeriets Bekendtgørelse nr. 764 af 28/06/2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., skal ensilagesiloer og ensilagepladser udføres med afløb fra laveste punkt. Afløbet skal dimensioneres ifølge DS 432 (Norm for afløbsinstallationer) og føres til beholder for senere udbringning.

Ensilagesaft og restvand skal opsamles og enten udbringes på mark eller ledes til beholder. Opsamlingsbeholdere der udelukkende anvendes til opbevaring af ensilagesaft, skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt. Opsamlingsbeholdere til ensilagesaft skal tømmes så ofte, at der ikke sker overløb.

Restvand omfatter også overfladevand fra ensilagepladser.

Normal praksis er, at afløbet fra ensilagepladsen føres til gyllebeholderen som således dimensioneres under hensyn hertil. Der skal jf. DMI ¹⁾ indregnes 0,7 m³ regnvand/ensilagesaft pr. m² ensilageplads pr. år i beregningerne for opbevaringskapacitet af husdyrgødning.

Jævnfør ovenstående skal der således reserveres en ret stor kapacitet i gyllebeholderen, alene til regnvand. Det kan derfor være ønskeligt, at håndtere regnvandet på anden og billigere vis, fx direkte udsprinkling.

Dimensionsgivende regnvandsstrøm

I DS 432 (Norm for afløbsinstallationer), beregnes den dimensionsgivende regnvandsstrøm i Danmark som:

$$q_{R,d} = i * \varphi * A$$

Hvor i er den dimensionsgivende regnintensitet i l/s pr. m²

φ er afløbskoefficient (for tætte belægninger som beton og asfalt sættes φ til 1,0)

A er arealet målt i m²

Den dimensionsgivende regnintensitet benyttes til at dimensionere afløb og rør (og evt. pumpe) for at bortlede en kontinuerlig mængde regnvand. Ifølge afløbsnormen afhænger intensitets størrelse af hvor ofte der kan accepteres skader og ulemper som følge af overbelastning af installationen.

Idet en evt. oversvømmelse af ensilagepladsen ingen eller meget få skader medfører sammenholdt med at der er tale om regnvand med meget lille grad af forurening fra ensilagen, kan regnintensiteten sættes til 110 l/s pr. ha hvilket svarer til 0,011 l/s pr. m².

Eksempel 3000 m² opsamlingsareal:

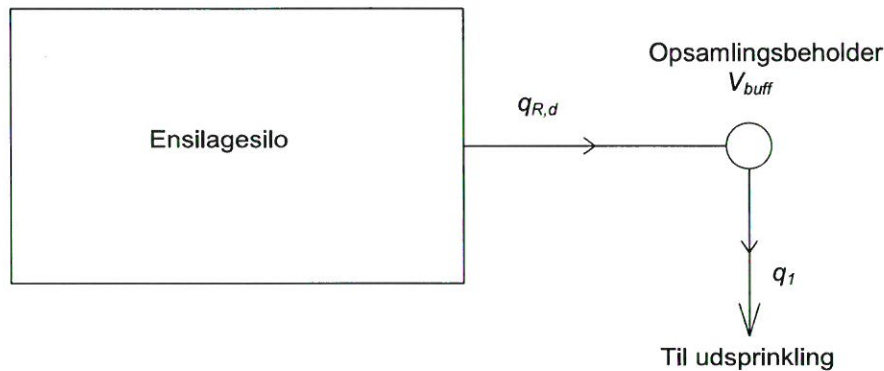
Dimensionsgivende regnvandsstrøm:

$$q_{R,d} = i * \varphi * A \Rightarrow q_{R,d} = 0,011 * 1,0 * 3000 = 33,0 \text{ l/sek}$$

De lokale myndigheder kan foreskrive andre intensiteter, fx baseret på lokale statistikker.

Dimensionering af opsamlingsbeholder og udsprinklingspumpe

Sandfang

For at undgå ophobning af jord og sand i opsamlingsbeholderen vil det være en fordel med en sandfangsbrønd. Sandfangsbrønden bør have en diameter på minimum 1,0 m. Størrelsen vil dog afhænge af hvor stort et areal der skal opsamles ensilagesaft og restvand fra. Samtidig skal det vurderes hvor meget jord og sand der kommer fra transport af maskiner. I forbindelse med meget store anlæg, kan sandfanget udføres, så det er muligt at komme ned og tømme det for sand og jord med en læssemaskine.

Opsamlingsbrønd

Idet der vil være perioder på året, typisk om vinteren, hvor det ikke er muligt at udsprinkle vandet umiddelbart, bør opsamlingsbrønden have en bufferkapacitet der svarer til ca. en halv måneds nedbør. Den månedlige nedbør i januar måned kan jf. DMI ²⁾ sættes til 57 mm hvorfor bufferkapaciteten sættes til $0,0285 \text{ m}^3/\text{m}^2$.

Eksempel 3000 m^2 opsamlingsareal:

Kapacitet på opsamlingsbrønd med bufferkap.:

$$V_{buff} = A * 0,0285 \Rightarrow V_{buff} = 3000 * 0,0285 = 86 \text{ m}^3$$

Pumpe

Opsamlingsbrønden skal udstyres med automatisk udsprinklingspumpe der bør have en sådan pumpekapacitet, at den kan udsprinkle hele indholdet på højst 10 timer. Pumpeautomatikken skal dog indstilles således, at pumpen starter senest når opsamlingsbrønden indeholder én dags nedbør. For at vandet i brønden ikke står og bliver "rådden" kan det dog tilrådes, at pumpen starter tidligere.

Den daglige nedbør kan jf. DMI ³⁾ sættes til 7 mm hvilket svarer til $0,007 \text{ m}^3/\text{m}^2$.

Eksempel 3000 m^2 opsamlingsareal:

Én dags nedbør (seneste pumpestart):

$$V_{dagsnedbor} = A * 0,007 \Rightarrow V_{dagsnedbor} = 3000 * 0,007 = 21 \text{ m}^3$$

Min. pumpekapacitet:

$$q_1 = V_{buff} / 10 \text{ timer} \Rightarrow q_1 = 86 / 10 = 8,6 \text{ m}^3 / \text{t}$$

Opsamlingsareal A	Regnvandsstrøm *) $q_{R,d}$	Opsamlingsbeholder med bufferkapacitet V_{buff}	En dags nedbør (=pumpestart) $V_{dagsnedbor}$	Krav til pumpe q_1
m^2	l/s	m^3	m^3	m^3/t
500	6	14	4	2
1000	11	29	7	3

1500	17	43	11	5
2000	22	57	14	6
2500	28	71	18	8
3000	33	86	21	9
4000	44	114	28	12
5000	55	143	35	15
6000	66	171	42	18
7000	77	200	49	20

*) $i=110 \text{ l/s*ha}$

Kapacitet i opsamlingsbeholder

Det vil i visse situationer være muligt at medregne opstuvning på forpladsen i bufferkapaciteten, såfremt dette forhold kan dokumenteres. Det er i denne sammenhæng vigtigt, at opsamlingsbeholderens højeste niveau placeres i højde med det niveau på forpladsen som indgår i beregningen af kapacitet således at den samlede opbevaringskapacitet (V_{buff}) kan opnås uden overløb fra forplads og brønd.

Det skal bemærkes, at ovenstående tal bygger på et landsgennemsnit. I praksis regner det lidt mere vest for Storebælt og lidt mindre øst for Storebælt.

Udbringning af ensilagesaft og restvand

- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.
- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande
- Udbringning af ensilagesaft og restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt
- I perioden fra høst til 1. november må der ikke udbringes ensilagesaft, medmindre udbringningen sker på bevoksede arealer eller på arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter.
- I perioden fra 15. november til 1. februar må der ikke udbringes ensilagesaft (læs definition for restvand i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v.)

Ved dimensionering af udsprinklingsdelen (rør, hydranter, sprinkler/kanon osv.) skal der bl.a. tages hensyn til det modtagne areals størrelse og beskaffenhed.

Idet gødningsværdien for ensilagesaft/regnvand er meget lille, er der ingen håndfaste regler for størrelsen på det modtagne areal, men det bør dog ikke være mindre end opsamlingsarealet. Ved udsprinkling i vintermånederne hvor jorden ikke er så modtagelig, skal der udvises særlig opmærksomhed på risikoen for afstrømning til søer og vandløb, herunder dræn. Det kan i denne periode være nødvendigt at udvide størrelsen på det modtagne areal væsentligt og/eller flytte sprinklerne længere væk fra søer og vandløb, herunder dræn, end sædvanligt.

Henvisninger

- [Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v. nr. 764 af 28/06/2012](#)
- [Danmarks Meteorologiske Institut, DMI, Klimanormaler for Danmark](#)
- [Dansk Standard](#)
- [FarmTest nr. 87 Udsprinkling af ensilagesaft og overfladevand](#)

Note 1) DMI's klimanormaler for Danmark 1961-1990, Gennemsnit for hele landet (årsnedbør = 712 mm)

Note 2) DMI's klimanormaler for Danmark 1961-1990, Gennemsnit for hele landet (januar = 57 mm)

Note 3) DMI's klimanormaler for Danmark 1961-1990, Gennemsnit for hele landet (oktober=76 mm fordelt på 11 nedbørsdage)

